

VŠĮ KRETINGOS LIGONINĖS 2020– 2022 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos 2020–2022 metų programos (toliau – Programa) tikslas – nulinės tolerancijos korupcijai politikos užtikrinimas vykdant VšĮ Kretingos ligoninės veiklos funkcijas.

2. Tikslas įgyvendinamas stebint ir šalinant korupcijos prielaidas:

2.1. stebint privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų VšĮ Kretingos ligoninėje panaudojimą;

2.2. kontroliuojant ir siekiant, kad visos lėšos būtų panaudojamos kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti;

2.3. užtikrinant veiksmingesnę ir skaidresnę VšĮ Kretingos ligoninės personalo veiklą ir ugdant antikorupcinę kultūrą, užtikrinant visuotinai pripažįstamų žmogaus, kaip paciento teisių ir laisvių, personalo teisių bei laisvių gynimą, nepažeidžiant nekaltumo prezumpcijos.

3. Korupcijos prevencijos ligoninėje programa parengta vadovaujantis: Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 „Dėl padalinių ir asmenų valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Baudžiamuoju kodeksu, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ir savivaldybių veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

4. Programos misija – šalinti prielaidas korupcijai viešojoje įstaigoje Kretingos ligoninėje (toliau –ligoninėje) atsirasti ir plisti, kontroliuoti, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos apsaugai, būtų panaudojamos kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti.

5. Programoje vartojamos sąvokos:

5.1. **Korupcija** – ligoninės darbuotojo tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas.

5.2. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas.

5.3. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.

5.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

5.5. Kitos programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.

6. VŠĮ Kretingos ligoninės vykdomos funkcijos (kaip ir kitų sveikatos sistemos subjektų) yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimos korupcijos apraiškos: viešieji pirkimai ir paslaugų bei prekių užsakymai, asmeninės atsakomybės apimtys, standartinių procedūrų nesilaikymas teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.

7. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, integruotos į įstaigos administravimą, gali kisti nuomonė dėl teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo, formuojant pacientų nuomonę apie paslaugų ir veiklos administravimo nesiskaidrumą.

8. Programos įgyvendinimą koordinuoja VŠĮ Kretingos ligoninės Korupcijos prevencijos ir kontrolės komisija.

II SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS BENDRIEJI TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

9. Korupcijos prevencija ligoninėje – tai galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis ligoninės darbuotojams, siekiant juos atitolinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

10. **Korupcijos prevencijos ligoninėje tikslas** – kryptingas ir pastovus korupcijos prevencijos politikos vykdymas, skaidresnės, veiksmingesnės ir viešesnės ligoninės darbuotojų veiklos užtikrinimas:

10.1. korupcijos prielaidų išaiškinimas ir šalinimas, nes programa pagrįsta korupcijos prevencijos principais, bendradarbiavimu su visuomene, jos švietimu ir parama bei teisės pažeidimų įvertinimu;

10.2. veiksmingos korupcijos prevencijos siekimas ir bendros antikorupcinės kultūros įstaigoje ugdymas;

10.3. neišvengiamos atsakomybės už neteisėtas veikas principo įgyvendinimas;

10.4. programoje numatytas priemonės sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo atsirandančių korupcijos prielaidų ligoninėje, ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus, kaip paciento, teisės ir laisvės, ligoninės darbuotojų teisės ir laisvės bei nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

11. **Svarbiausi korupcijos prevencijos programos uždaviniai:**

11.1. nuosekliai įgyvendinti įstatymo viršenybės principą, nustatant aiškias sprendimų priėmimo procedūras, pašalinant procedūrų bei tvarkų spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai;

11.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas;

11.3. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą;

11.4. analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus, skundus ir kt.) dėl korupcijos ligoninėje;

11.5. nustačius korupcijos prielaidas, imtis priemonių joms šalinti;

11.6. rinkti informaciją apie išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje, juos analizuoti ir, suderinus su ligoninės vyriausioju gydytoju, paviėšinti kitiems ligoninės darbuotojams;

11.7. didinti ligoninės darbuotojų atsakomybę ir atskaitomybę, sudaryti sąlygas darbuotojams tobulintis ar savarankiškai kelti kvalifikaciją;

11.8. viešųjų pirkimų srityje išvengti darbuotojų piktnaudžiavimo, vykdant viešuosius pirkimus, tinkamai parengti tiekėjams perkamų prekių, paslaugų ar darbų technines specifikacijas, nepažeidžiant tiekėjų lygiateisiškumo, derinti kiekybinį ir kokybinį pasiūlymo vertinimą. komisijos nariai negali priimti sprendimų, dalyvauti juos priimant, ar vykdyti pavedimų, kurie susiję su jų privačiais interesais;

11.9. GKK darbe užtikrinti antikorupcinės programos nuostatų laikymąsi;

11.10. užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę;

11.11. skatinti darbuotojus pranešti apie galimas korupcijos apraiškas ligoninėje ir užtikrinti, kad jie bus apsaugoti nuo persekiojimo dėl geranoriško pranešimo apie pažeidimus;

11.12. didinti antikorupcinio švietimo sklaidą.

III SKYRIUS KORUPCIJOS PRIELAUDŲ ANALIZĖ

12. Bendrosios korupcijos prielaidos:

- 12.1. socialinės (santykinai maži medicinos personalo atlyginimai);
- 12.2. teisinės (teisės aktų dažnas keitimas, nepakankamas metodikų tobulumas ar jų nebuvimas, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas);
- 12.3. institucinės (darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, nenoras ar baimė dalyvauti antikorupcinėje veikloje);
- 12.4. specifinės prielaidos ligoninės veikloje (galimi vienpusė ar nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes, apie medicininės paskirties aparatūros, vaistų, slaugos priemonių ir kt. viešuosius pirkimus ir užsakymus, centralizuotus pirkimus ir kt.).

13. Specifinės korupcijos prielaidos:

- 13.1. vykdant viešuosius pirkimus: viešųjų ir privačių interesų savalaikis ir išsamus deklaravimas;
- 13.2. personalo ir pacientų pasyvumas antikorpucinei aplinkai užtikrinti;
- 13.3. nepakankamas pacientų suvokimas apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas;
- 13.4. nepakankamos personalo žinios kaip laiku atpažinti korupcijos rizikos apraiškas, kaip tinkamai reaguoti, pranešti ar konsultuotis.

IV SKYRIUS VEIKLOS FUNKCIJOS BEI SRITYS, KURIOSE GALIMAS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMAS

14. Dalinai galimas įstaigoje korupcijos apraiškų pasireiškimas:

- 14.1. vykdant prekių ir/ar paslaugų viešuosius pirkimus;
- 14.2. esant darbuotojų privačių ir viešųjų interesų nesuderinamumui;
- 14.3. teikiant nepakankamai kokybiškas medicininės paslaugas;
- 14.4. esant nepakankamam medicinos darbuotojų personalinės atsakomybės buvimui;
- 14.5. naudojant nepagrįstus kai kuriuos išteklius;
- 14.6. teikiant nemokamas ir mokamas gydymo ir slaugos paslaugas.

V SKYRIUS GALIMOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PASEKMĖS

15. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti dirbančiųjų santykius įstaigoje, dėl ko gali:

- 15.1. sumažėti įstaigos veiklos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;
- 15.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą įstaigos teikiamų paslaugų priežiūra;
- 15.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas ligoninėje teikiamomis paslaugomis, medikų profesine kompetencija;
- 15.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais darbuotojais.

16. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

VI SKYRIUS KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

17. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą, Sveikatos apsaugos ministeriją per 5 dienas, STT per 10 dienų.

18. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

18.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

18.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos;

18.3. išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigų darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;

18.4. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti administraciją.

VII SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

19. Ši programa vykdoma iš ligoninės biudžeto asignavimų.

VIII SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

20. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

21. Šios Korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo ligoninė.

22. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas ligoninės vyriausiojo gydytojo įsakymu, atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo ligoninėje sritis ir šios programos įgyvendinimą.

23. Programos įgyvendinimo metu programos įgyvendinimą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais teikia Korupcijos prevencijos komisija ir atsiskaito įstaigos vadovui.

24. Už konkrečių programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako programos priemonių įgyvendinimo priemonių plane nurodyti darbuotojai.

25. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančių įgyvendinant programą, Korupcijos prevencijos komisija periodiškai informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia ligoninės vyriausiajam gydytojui.

26. Vykdam Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos nuostatas, programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytas priemones, periodiškai, du kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam metų pusmečiui, ne vėliau kaip iki kito pusmečio pirmo mėnesio 5 dienos, įstaiga pranešimą-ataskaitą apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia Sveikatos apsaugos ministerijos Antikorupcijos ir atitikties skyriui.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Ši programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.

28. Laukiamas programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdamt viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas ir kt..

29. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas treji metai ir jeigu yra poreikis, gali būti papildoma ir koreguojama dažniau, patvirtinant vyriausiojo gydytojo įsakymu.

